

Gorzów Wlkp., dnia 18 października 2016 r.

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.6.2016.MZie

**Pani
Bogumiła Rybińska
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kostrzynie nad Odrą**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015r., poz. 859 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015r., poz. 525 ze zm.) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniu 12.09.2016r. przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 października 2014r. do 30 września 2015r.

Kontrolę przeprowadził w dniu 12.09.2016r. zespół kontrolny w składzie:

- *Marta Zienkiewicz* - inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 182-1/2016 z dnia 30 sierpnia 2016r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Julita Tomczyk* – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 182-2/2016 z dnia 30 sierpnia 2016 r. - członek zespołu kontrolnego.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 31 sierpnia 2016r. (znak: PS-V.431.6.2016.MZie), za pośrednictwem listu poleconego.

Jednostka kontrolowana realizowała zadania zlecone na podstawie:

- ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015r. poz. 859 ze zm.),
- Uchwały Nr XIII/65/90 Miejskiej Rady Narodowej w Kostrzynie nad Odrą z dnia 27 kwietnia 1990r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą,
- Aktu mianowania Panią Bogumiłą Rybińska na Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej z Kostrzynie nad Odrą z dnia 2 lipca 1990r.,
- Uchwały Nr 9/93 Zarządu Miasta w Kostrzynie nad Odrą z dnia 6 października 1993r. w sprawie przekazania budynku w administrację,
- Zarządzenia Kierownika Nr 02/2013 z dnia 06.03.2013r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu pracy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą,
- Zarządzenia Nr 196/2014 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 8 grudnia 2014r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych,
- Zarządzenia Nr 196/2014 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 8 grudnia 2014r. w sprawie upoważnienia Zastępcy Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych,
- Zarządzenia Nr 74/2015 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 27 kwietnia 2015r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych,
- Zarządzenia Nr 75/2015 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 27 kwietnia 2015r. w sprawie upoważnienia Zastępcy Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych,
- Zakresu czynności z dnia 19 stycznia 2009r. oraz z dnia 1 kwietnia 2016r. Pani Renaty Zalewskiej zatrudnionej na stanowisku Inspektora ds. świadczeń alimentacyjnych,
- Zarządzenia Nr 78/2016 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 29 marca 2016r. w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego,
- Uchwały Nr XVII/120/16 Rady Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 14 kwietnia 2016r. w sprawie przyjęcia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą,
- Zarządzenia Dyrektora Nr 2/2015 z dnia 18.06.2015r. w sprawie przyjęcia regulaminu i struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą.

Zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmuje się Pani Renata Zalewska – inspektor ds. świadczeń alimentacyjnych, która udzielała wyjaśnień w trakcie kontroli. Natomiast nadzór nad prawidłową realizacją powyższego zadania sprawuje Pani Bogumiła Rybińska – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1. Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego – oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy kontrolowana jednostka przyznaje świadczenia z funduszu alimentacyjnego z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2015r., poz. 859 ze zm.). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie zasiłkowym 2014-2015 zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego próbowano ustalić:

– czy jednostka kontrolowana wydawała decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w oparciu o kompletny wniosek? (art. 15 ust. 3 i 4)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy.

Nazwa miernika: **liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.**

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację 25 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2016r.), którym w okresie od 1 października 2014r. do 30 września 2015r. wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Do wniosków dołączone były m. in.: zaświadczenia wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego lub oświadczenia o wysokości dochodu, zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów oraz inne dokumenty, tj.: dokument stwierdzający wiek osoby uprawnionej, akty urodzenia dzieci, zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji, dokumenty zasądzające alimenty (odpisy orzeczenia sądu, postanowienia sądu, ugody sądowe), zaświadczenia lub oświadczenia o uczęszczaniu dziecka do szkoły oraz oświadczenia o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W trakcie kontroli ustalono, iż 100% skontrolowanych decyzji wydanych było w oparciu o kompletny wniosek.

– czy decyzje wydawane były terminowo? (art. 20 ww. ustawy, art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy.

Nazwa miernika: **liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.**

Zgodnie z art. 20 ww. ustawy wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres zasiłkowy przyjmowane są od 1 sierpnia. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń oraz wypłata świadczenia przysługującego za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży

wniosek wraz z dokumentami od dnia 1 września do 31 października, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 30 listopada. Skontrolowano 25 decyzji przyznających świadczenie z funduszu alimentacyjnego i ustalono, iż jedna decyzja została wydana po terminie.

Zatem 96% decyzji wydana była z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego.

– czy postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzone było zgodnie z zasadami i trybem określonym w rozdziale 4 ww. ustawy oraz Kodeksem postępowania administracyjnego?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy.

Nazwa miernika: **czy jednostka kontrolowana przeprowadza postępowania zgodnie z zasadami i trybem określonym w rozdziale 4 ww. ustawy i Kodeksu postępowania administracyjnego?**

Zgodnie z rozdziałem 4 ww. ustawy ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

W trakcie kontroli ustalono, iż w 24 przypadkach świadczenie z funduszu alimentacyjnego zostało przyznane na osobę uprawnioną, zaś w 1 przypadku na osobę nieuprawnioną. Zatem 96% postępowań prowadzona była zgodnie z zasadami i trybem określonym w sprawach przyznania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

– czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego były przyznawane we właściwej wysokości i na właściwy okres? (art. 9, ust. 10 ww. ustawy)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: **liczba decyzji przyznających świadczenie we właściwej wysokości i na właściwy okres w stosunku do decyzji skontrolowanych.**

Zgodnie z art. 10 ww. ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. Natomiast świadczenia nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej, bądź zawarła związek małżeński.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Okres świadczeniowy obejmuje okres od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji dotyczącej przyznawania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono, iż w 25 przypadkach świadczenia zostały przyznane we właściwej wysokości i na właściwy okres. Zatem 100% kontrolowanych świadczeń przyznanych było prawidłowo.

– czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane były osobom spełniającym kryterium dochodowe? (art. 9 ust. 2)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wydanych decyzji dla osób spełniających kryterium dochodowe.*

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, których dokumenty zostały poddane kontroli, nie przekroczyły kryterium dochodowego. I tak stwierdzono, iż w pięciu przypadkach wykazano dochód rodziny – 0 zł, w pięciu przypadkach dochód nie przekroczył kwoty 250 zł, w siedmiu rodzinach dochód nie przekroczył 500 zł, natomiast w ośmiu przypadkach - 725 zł. Zatem 100% decyzji wydana została prawidłowo.

– czy organ właściwy wierzyciela wydał upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego? (art. 12)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego posiadała stosowne upoważnienie?*

Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela. Organ właściwy wierzyciela może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W toku kontroli ustalono, że zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmuje się Pani Renata Zalewska, posiadająca upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Natomiast nadzór nad prawidłową realizacją powyższego zadania do dnia 31.12.2014r. sprawował Burmistrz Miasta Kostrzyn nad Odrą, a od 01.01.2015r. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą - Pani Bogumiła Rybińska, która posiada upoważnienie Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Upoważnienie do wydawania decyzji w powyższym zakresie posiada również Zastępca Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą – Pani Agnieszka Pundyk.

Za kryteria oceny posłużyły:

- **legalność** – w toku kontroli stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie: art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust. 1 oraz art. 15 ust. 3 pkt 3 lit. a ww. ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015r., poz. 859 ze zm.);
- **rzetelność** – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadanie jest realizowane w sposób rzetelny, aczkolwiek w jednym przypadku

świadczenie zostało przyznane na osobę nie będącą stroną postępowania, natomiast jedna decyzja została wydana po terminie.

Na tym kontrolę zakończono. Dokonano wpisu do znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą książki kontroli pod pozycją nr 20.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

W zakresie zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono, iż w jednym przypadku naruszono przepisy prawa w zakresie: art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust. 1 cyt. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, i tak:

Decyzją z dnia 24.09.2014r. nr RS.RZ/FA/000071/2014 przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego dla osoby ubiegającej się o świadczenie alimentacyjne Pani (*)¹ na córkę (*) na okres od 01.10.2014r. do 31.08.2015r. (na osobę uprawnioną, do ukończenia 18 roku życia) oraz na okres od 01.09.2015r. do 30.09.2015r. (na osobę uprawnioną, w wieku od 18 lat do ukończenia 25 roku życia) pomimo tego, iż organ powinien przyznać świadczenie Pani (*) tylko do czasu uzyskania przez córkę pełnoletności. Z wyjaśnień wniesionych przez Panią Renatę Zalewską wynika, iż przyznała ona świadczenie alimentacyjne na cały okres zasiłkowy matce, gdyż do wniosku Pani (*) dołączyła pełnomocnictwo córki do reprezentowania jej w sprawach związanych z realizacją ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Powyższe pełnomocnictwo nie uprawnia do przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego na matkę, gdyż córka z chwilą uzyskania pełnoletności stała się stroną postępowania. Matka na podstawie pełnomocnictwa mogła jedynie złożyć wniosek w imieniu córki, natomiast decyzja powinna zostać wydana na stronę, tj. (*).

Ponadto w jednym przypadku naruszono przepisy prawa w zakresie art. 20 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, i tak w trakcie kontroli ustalono, iż na wniosek złożony w dniu 29.01.2015r. o przyznanie świadczenia alimentacyjnego dla Pani (*), wydano decyzję nr OPS.DŚRIA.RZ/000235/PŚ/FA/03/2015 w dniu 19.03.2015r. Z wyjaśnień Pani Renaty Zalewskiej wynika, iż w związku z prowadzeniem innego postępowania administracyjnego wobec Pani (*), nie poinformowano strony o przesunięciu terminu rozpatrzenia wniosku i wydano decyzję po terminie.

Z uwagi na to, iż decyzja z dnia 24.09.2014r. nr RS.RZ/FA/000071/2014 została wydana w okresie, kiedy zadanie było realizowane w Urzędzie Miasta Kostrzyn nad Odrą, osobą odpowiedzialną za powstanie opisanego uchybienia jest Zastępca Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą – Pan Zbigniew Biedulski. Natomiast w przypadku decyzji z dnia 19.03.2015r. nr OPS.DŚRIA.RZ/000235/PŚ/FA/03/2015, która została wydana w okresie kiedy zadanie było realizowane już w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą, osobą odpowiedzialną za powstałe uchybienie jest Zastępca Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej – Pani Agnieszka Pundyk, posiadająca upoważnienie Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w tym zakresie.

¹ (*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.)

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- prawidłowe określanie strony postępowania przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zgodnie z art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust. 1 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- wydawanie decyzji z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi pozostaje w aktach Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni, liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Robert Paluch
Wicewojewoda Lubuski